

Dragica Potočnjak

Alisa, Alica

Osebe:

ALISA

17 let, ni od tu (pregnanka)

MAGDA

50 let, uslužbenka

ZLATA

45 let, njena prijateljica

LJUBO

55 let, Zlatin mož

VITOMIR

50 let, Magdin mož

Dogaja se v salonu gospe Magde, pravzaprav v dnevni sobi, ki je tudi jedilnica, od danes zvečer do jutri zjutraj. Pohištvo je različnih stilov, prevladuje imitacija baroka. Prostor, čeprav velik, deluje prenatrpano zaradi nepregledne množice okraskov. Vaze se dušijo od vseh mogocih vrst predvsem suhega cvetja, gobelini, slike in fotografije v starih, masivnih okvirjih pokrivajo stene. Veliko in preveč je pozlate, kristala in porcelana. Prepleke in blazine na zofi so barvno usklajene z žametno rdečo preprogo in zavesami. Žametno rdeča, ki se vsaj kot odtenek, poleg zlate, pojavlja tako rekoč na slehernem predmetu, rešuje prostor popolnega neskladja in mu z rahlim nadihom eleganci vendorle daje občutek ubranosti.

PRVO DEJANJE

Alisa pripravlja praznično okrašeno mizo za dva, v jedilnici, veliki dnevni sobi, ter si nežno, komaj slišno prepeva našim ušesom tujo melodijo. Razčustvovano, zateglo, globoko. (Tisto, ki jo bomo slišali na koncu.) Ko gre mimo rož, namenoma prevrne vazo.

Pri delu je zelo vešča in natančna. Potem ko vse postori, sede k mizi in iz žepa potegne majhen papirnat zavojček. Ven se razsuje množica raznobarvnih tabletk, in Alisa jih po eno in eno polaga na krožnike, v kozarce, tako da vse pravično in počasi razdeli. Potem razlaga in se igra večerjo. Njeno obnašanje je kar se da »fino« in izumetničeno, njen glas kar se da vulgaren, spremljajo ga cmokanje, riganje, smehek. Na moč uživa, ko govorji z nenaravnim glasom. Zelo pretira. Očitno je, da nekoga oponaša.

ALISA: Večkrat se je zgodilo, da se je vrnilo šele pozno zvečer, veš, a jaz sam ga reva čakala i čakala i ... nisam jela. Uopšte nisam bila gladna, moš' zamislit?! Ali ko se je oglasila lakota, sam znala, da je na poti domol. I nisam se zmotila, ker je že prihajao po stopnicah. Hip zatem je pozvonio in jaz sam mu radostna stekla u objem! Cmok! Cmok! Fuj! Odložio je potem torbu svoju i plašč i čevlje ... A u kopalcni ga je že čakala svak dan sveža brisača. Oh, vsak dan isto, kot obred ... F tem je nekaj veličanstvenega! In v tistem momentu je zadišalo iz kuhinje. Mmmmmmm ... Nadvse prijetno šegetanje ga je po sledeh najomamnejših omam, ki so se u sopari dvigovale iznad bogato obloženog i brezskrbno pregrnjenog stola, odpeljalo u jedilnico, to je tu (*pokaže z roko*), gdje su ti ga moje nežne i tople ručice mehko posadile na stol ... a da, tamo je onda prije bila – miza. I tako u ritmu zelo prijetne i nevsiljene glasbe ... Kraljevski se mu je smehek razlezeo čez malo nabrekle, sa slinom orošene ustnice. Njegove hvaležne oči so se raztapale na mojih prstih, koji su mu sa neprisiljenom eleganciom servirali sve te umetno sestavljene hrane, koje su kao po tekučem traku padale na mizo!

In Vitomir, kralj, sa malim K, je – oh in ah in oj in joj – vzdihovao i mlaskao i cmokao in se je oblizovao in pretegovao od ugodja in stra-, ne, sla-sti, sla-sti. Od neskončnog užitka. Trbuhs se mu je napihovao kao vzhajan kruh, da su mu popokali svi gumbi na sniježno bijeloj srajci in su veselo skakali po kuhinji – kvik, kvik, kvik ... – Tam! (*In pokaže z roko*.) A na koncu so mu moje ročice spet priskakale u pomoč praf v pravem trenutku, ko so se njegovi, od najčistijeg vina zarošeni brkovi sa prtičkom poslednjič dotaknili ... šta ja znam koga več ... I onda su ti ga moje ručice, ovako prijatno omotičnoga dvignile in nad vse previdno popeljale do kauča, kjer je revež zadremao.

Jaz pa sem veselo odskakljala pomivat posodo in si med žvižganjem tlačila v usta njegove ostanke.

(Medtem je Alisa že pospravila tabletke.)

(Zelo glasno.) Upam, da si vse razumela!!! A?

Sam, sam, sam!!!

Ker to je bio pa res srečan zakon, veš?!

Vem, vem, vem!!!

(Se spomni na prevrnjeno vazo. Posušeni šopki samevajo pousod, po omara, po policah, na mizah.)

Zdaj pa imamo samo še rožice, samo še rožice, rožice, smrdeče, rožice veneče!

(Vstopi gospa Magda, s svežim šopkom v roki. Nekaj trenutkov opazuje Aliso, potem zakriči.)

MAGDA: Ne dotikaj se jih!

(Alisa se zdrzne, obstane, se ne upa obrniti. Počasi si popravi obleko in lase.)

Kolikokrat sem ti že rekla, da se jih ne dotikaj?!

ALISA (še vedno obrnjena stran): Se jih nisam dotikala.

MAGDA: Kaj pa potem iščeš tam?

(Alisa ne odgovori.)

Kaj stikaš?!

ALISA: Sti...kam?

MAGDA: Ja, stikaš, stikaš!

ALISA (glasno): Stiskam?

MAGDA: Ne, stiskaš! Stikaš!

ALISA (se do konca obrne in zaigra začudenje): Ne razumijem.

MAGDA: Kako pa govorиш?!

ALISA: Oh, oprostite, ne razumem. Stikat – te besede ne razumem. Jaz res ne ...

MAGDA: Stikati pomeni, če kaj iščeš tam, kjer ne bi smel, med tujimi, med mojimi stvarmi.

ALISA: A ja?

MAGDA (trdo): Ja! Zapiši si, da me ne boš spet spraševala.

ALISA: Si bom zapisala. Potem. (Se prime za žep.) Ne vem, kje imam beležko.

Zapomnila si bom. Sti-ka-ti. A imate svinčnik? Si bom zapisala na prtiček.

MAGDA: Pa kaj še!? Vzemi mi že te rože iz rok!

ALISA: Joj, oprostite, se bojim, da ne bom pozabila, besede.

(Ji vzame rože iz rok, povaha, se skremži. Se obrne k Magdi.)

Uf, kako dišijo, prekrasno. Ste zmatrana?

MAGDA: Smrdijo. Nadišavi jih! Svinčnik imaš na pisalni mizi, trola.

ALISA: Trola. (Se smeje.) To mi je lepo – trola.

MAGDA: Ne reče se, da ti je lepo, ampak, da ti je všeč. To je razlika.

ALISA: Kako? Ako mi je lepo, onda mi je všeč. Joj!

(Alisa si pokrije usta, ko se zave jezikovnih napak.)

MAGDA: Težko boš razumela. To je preveč za tvojo glavo.

No, popravi zdaj. Napake je treba sproti popravljati.

(Alisa postavlja rože v vazo na mizi.)

ALISA: Tako ali tako ne bom nikoli razumela ... To je preveč za mojo ...

MAGDA: Pred tem. Se ne spomniš, kaj?

ALISA (z nasmehom): Pa se! Rekla sem: Ako mi je lepo, onda mi je všeč, namesto: Če se mi zdi kaj lepo, potem mi je tudi všeč.

(Magda ne komentira. Vrže se na zofo in čez čas vpraša.)

MAGDA: Si vse pripravila?

(Alisa prikima. Sede na stol k mizi. Iz žepa zdaj mirno potegne beležnico. Se skuša spomniti besede, da bi jo zapisala.)

Enako kot včeraj?

(Alisa prikima in stopi po svinčnik in slovar k pisalni mizi.)

Včeraj je bilo zelo okusno. Posebej meso.

ALISA: Ali zakaj moram kuhati vsak dan isto?

MAGDA: Ker ima to najrajši.

ALISA: Ali ko jaz to pojem naslednji dan za kosilo, ni več okusno. In vsak dan isto, ne morem več. (Brska po slovarju.) Stik, stikanje, stikati ... »Nebo in gore se navidezno stikajo.«

MAGDA: Drugi pomen, beri naprej.

ALISA: »Žena kar naprej stika za njim – skuša ugotoviti, kje je, kaj dela ...«

MAGDA: Očitno razumeš, dovolj! Čaj!

(Alisa odide v kuhinjo. Magda odpre torbico in krepko nagne iz male stekleničke. Glasno Alisi.)

Kot kaže si že pozabila, kako si bila lačna ...

(Alisa se vrne s pladnjem. Narejeno.)

ALISA: In gola in bosa in ... Nisem, do konca življenja vam bom hvaležna. Čaj.

(Alisa umetelno servira.)

MAGDA: Upam, da boš res!

ALISA: Ponavljam si zjutraj in zvečer, kot ste mi naročili. In potem res verjamem, da sem prišla v raj. Direktno – iz pekla v nebo.

MAGDA: V nebesa se reče.

ALISA: V ne-be-sa, se reče.

MAGDA: Če lažeš, je to greh.

ALISA: Izmoliš pa en ocenaš, pa ti oprosti, taj vaš Bog je tako dober.

MAGDA: Nehaj me provocirat, ker se ne bo dobro končalo!

ALISA: A ste mislili, da se bo?

(Dolga pavza, Magda pije čaj, Alisa brska po slovarju.)

MAGDA: A zgledam zmatrana?

ALISA: Ne.

MAGDA: Rekla si, da zgledam zmatrana!

ALISA: Nisem.

MAGDA: Si! Prej si mi rekla ...

ALISA: Nisam.

MAGDA: Si!

(In se polije s čajem.)

Zaradi tebe, samo zaradi tebe!

ALISA: Ja, oprostite.

MAGDA: Kaj si pa tako živčna?

ALISA: Nisam, samo besede ponavljam ...

MAGDA: Saj ti gre že kar dobro, za teh sedem mesecev ...

ALISA: Sedam mesecev sam tu?!

MAGDA (*presliši*): Koliko je ura?

ALISA: Sedam i ... Pardon, petnajst minut čez sedem.

MAGDA: Še za tuš časa, v redu. Zberi se in govorí le tisto, kar znaš, pa bo vse v redu.

ALISA: Kdo pa pravi, da je ta čaj res za shujšat?!

MAGDA: Si mi zlikala obleko?

ALISA (*presliši uprašanje*): Do kdaj bomo pa danes čakale? Jaz sam tako zaspala.

MAGDA: Madona, še nohte mi moraš nalakirat!

ALISA: I rožice nadišavit i besedo zapisat i obleko polikat i večerjo servirat i ...

A kdaj bom šla lahko ven? Vse sam se že naučila, vse vas ubogam. Obljubili ste mi, da bom šla ven ..., ko bom vse znala ..., ko bo prišel gospod ..., če ne prej. Ali gospod ne pride!

MAGDA: Nehaj!

ALISA: Niti ne vem, kateri dan je danes, gledam ven, ljudje so več slekli plašče, u kratkih rukavih bojo kmalu hodili, a vi ...

MAGDA (*na videz mirno*): Na štacionu še zdaj jokajo za tabo ...

(*Alisa kot da lista po slovarju.*)

ALISA: Katera je že tista beseda ... sti... sti... sti-ska...?

MAGDA: Stiska, ja! Eno figo si zapomniš! Stikati, je beseda. Stikati po tujih ritih. Ali z drugo besedo – kurbati se. To je tisto, kar ti manjka. Zato si pa nervozna.

ALISA: Nisam se kurbala! Deset dana sam tražila Emira. Bez hrane, bez pare, bez papira ... posle svega.

MAGDA: Slovensko, prosim!

ALISA: Ja, gospa.

MAGDA: Je kdo klical? Če je kdo klical?!

(*Alisa nekaj zamumlja.*)

Ne slišim! A je? (*Pričakujanje.*) A je?

ALISA: Ni.

MAGDA: A ni? Kako pa veš, da ni?

ALISA: Saj sam bila skoz tu. Noč in dan sam tu.

MAGDA: Tu?! (*Čez čas, preveč prijazno.*) Kaj je to?

ALISA: To je ...

MAGDA: Tvoj dom!

ALISA: Lahko se vržem skozi okno.

MAGDA: Izvoli, a kaj boš imela od tega?

ALISA: In vi? Kaj sploh hočete od mene?

MAGDA: Spet si pretaknila celo stanovanje?! Si stikala za fotografijo?

(*Tu se Alisa prvič dejansko zmede.*)

ALISA (*panično*): Ne, nisam, ne, kako morete mislit, da bi jaz, ko ...

MAGDA: Priznaj, da si stikala za fotografijo! Pa si obljudila, da boš dala mir, dokler ...

(*Magda nevarno prihaja proti njej, v zadnjem hipu se Alisa spomni, skoraj zavpije.*)

ALISA: Stikala sam, stikala sam ... po, po pajku!

MAGDA: Kaj?

ALISA: Po pajku sem stikala. Ko ste vstopili noter, sem stikala po pajku! Da! Tako je to bilo. Ja, po pajku ...

MAGDA: In kje je zdaj ta pajek?

ALISA (*lahkotno*): Ne vem, ušel mi je.

MAGDA: Kaj, med rožami je bil?

ALISA: Ja. Tu med rožami. Tak velik, kosmat in debel in črn!

MAGDA: Nehaj! Najdi ga!

ALISA (*se dela, da išče*): Ti hudič, kam si se pa skril? Te bom že našla! Ja, a je res? Ja, pa je!

MAGDA (*tih*): A ga imaš?

ALISA: Ja. Ne! Uf, spet mi je ušel! Aaaa. Zdaj te pa bom! Hop! Tu je.

MAGDA: Ubij ga, kaj čakaš? Popipsaj ga!

ALISA (*pajku v dlani*): Nehaj me grist, če ne, te bom! —

MAGDA: Ja, daj ga že! Ubij ga! Madona, a ne veš, da sem alergična na pajke?

ALISA (*igra presenečenje*): A res?

MAGDA: Ja, res.

(*Se sprehaja s pajkom, Magda je medtem stopila na stol.*)

ALISA: Nisem vedela.

MAGDA: Saj sem ti povedala!

ALISA: Ne! Ojoj!

MAGDA: Kaj je?!

(*Alisa odpre dlani.*)

ALISA: Ne morem, ne morem ga ubit, ker ni pajek! Zmotila sam se. Pomota!

Poglejte ...

MAGDA: Ne približuj se mi!

ALISA: En mali listek od rože je.

MAGDA: Stran, stran!

ALISA: Ga stisnem, zdrobim, ubijem v prah. Brez krvi. Mrtvo. Prah.

Ne skrbite, pajkov nimamo, zato pa imamo mravlje, male, čisto majčkene.

(*Jo pobere.*) Evo jo! Ji odtrgam nogo? A jo zdrobim?

MAGDA: Ja! Od kod pride vsa ta golazen v hišo?

ALISA: Ta ni od tu. Izgleda drugače, drugače leze, drugače se obnaša, diši drugače, to jest smrdi, in je zelo prestrašena. Kot da jo nekdo podi. Kot da beži, da beži. (*Se razjezi.*) Ti nimaš kaj iskat tu! Kdo te je pa klical?! Marš van! (*Jo vrže skozi okno.*)

MAGDA: Nehaj zganjat teater! Še pod tuš moram.

Od jutri naprej boš vsak dan obrisala z vlažno krpo ne samo tla, ampak tudi stene in strop. Si razumela?

ALISA: Vse bom posesala, pospravila, pobrisala, zbrisala s sveta to nesnago, ta gnjus, to go-la-zen ... (*Magdi.*) Se reče tako? Pa kateri vrag vam je dao tu stanovanjsku pravico?! Na ta parket ne bu stopla nobena druga noga, sak! Odsekajte jim glave! Mravljam, pajkom, ščurkom i ostalim sovražnikom, sekaj glave, sak!

MAGDA: Pazi, razbila boš!

(*Alisa poplesuje s skodelico v roki in taca namišljeno golazen. Magda jo gleda in se zabava.*)

ALISA: Pokorno javljam, da so tla etničko očiščena. Zdaj jih bomo samo še etničko ... Hura!

(*In ji pade porcelanasta skodelica na tla.*)

MAGDA: Moj servis! Spet si razbila!

ALISA: Nisam hotla, res nisam ...

MAGDA: To imam jaz od tebe, kup razbite posode in ... Stran! Pojdi stran!

ALISA: Kupila bom, vrnila bom! Našla si bom službo in zaslužila, vse, vse vam bom vrnila ...

Vse! Oprostite mi, oprostite, gospa ...

MAGDA: Kupila boš? Ti boš kupila? Tega se ne da kupit. To je poročno darilo od moje mame!

To je edini spomin. Tega se ne da kupit.

ALISA: Nisam znala ..., izvinite, nisam, nisam znala ... Odpustite mi.

MAGDA: Odpustim? Jaz naj ti odpustim?

ALISA: Ja.

MAGDA: Jaz naj ti oprostim, jaz naj ti pomagam, jaz naj te tolažim, jaz naj te hranim, jaz naj ti dam streho nad glavo, jaz naj se raztrgam od dobrote ... Jaz, jaz, jaz?!

Kaj pa ti? Kaj boš pa ti storila zame? Kaj mi boš ponudila v zameno za odpuščanje? Kaj? No, povej – kaj? Kaj pa imaš? Kaj mi lahko daš v zameno za vse, kar sem storila, kar delam zate, no, kaj?!

(*Alisa se trese in molči. Magda nadaljuje po pavzi. Hodí okoli nje.*)

Ne veš? Ne veš, ker nimaš kaj, nič nimaš, ljubica. Nimaš kaj dat, samo jemlješ lahko! Samo to znaš, jemat, vzeti, ukrast! Kako naj ti potem odpustim? Nekaterih stvari se ne da odpustiti!

Zapomni si to! Pospravi! In da te ne slišim več izreči niti pomisliti kar koli podobnega.

(Alisa gre po metlo, Magda po pijačo v torbico. Ploščata steklenička je prazna, torej sede na zofo in gleda Aliso, ki pometa in pobira razbite koščke.)
Si ti njim odpustila? Si jim ali ne? In kje je otrok? Kam si ga dala? Si ga rodila ali ubila v trebuhu? Kje je? Utopila si ga. Vrgla si ga v smeti? Zavezala si ga v polivinil in ...

ALISA: Kaj hočete?

MAGDA: Jaz? Nič.

ALISA: Kaj hočete od mene?

MAGDA: Ti si tista, ki hočeš, jaz sem tista, ki dajem! To sva že vzeli, ljubica.

ALISA: Na glas povejte, kaj hočete od mene? Si ne upate?

MAGDA: Nehaj se dret, to hočem! Hočem in pričakujem, da si tiho in me ubogaš! To hočem!

ALISA: Zelo dobro vem, zakaj ste me vzeli k sebi. A pri živem telesu tega ne boste dobili, pri živem ne, samo pri mrtvem!

MAGDA: Izgini, nočem te več videt! Stran! Kako moreš? Prasica, kako moreš mislit kaj takega?!

(Alisa je vrgla črepinje po tleh. In odhaja proti vratom. Magda skoči za njo.)
Nikamor ne greš, nikamor! Si mislila, da boš kar tako šla, zdaj ko mi gori pod nogami, ha? Ne boš, ne boš, ne. Poslušaj, kaj ti govorim ... Poslušaj me! Kam boš pa šla? Kdo te bo pa vzel brez papirjev. Tebe ni, razumeš, ti ne obstajaš! Mene se ne zapusča, nikoli! Če me on še ni, me tudi ti ne boš!

(Ženski se ruvata.)

Gola in bosa si bila, ko sem te pobrala na cesti, vse sem ti dala, sprejela sem te kot svojo hčer, ti si moja ..., moja, moja ...

ALISA: Ovako gola i bosa nisam bila još nikad! Oni su me ponižavali mržnjom, a vi dobrotom!

Hvala vam, gospoda Magda!

MAGDA: Fotografija! Če greš, je ne boš nikoli več videla. Zažgala jo bom! Ne koč jo boš gledala ... Še malo počakaj, zdrži, prijateljici sva ...

Se je še spomniš? Očka, mama, Emir, Zuhra, mala Ajša, ti ... pred hišo .. Emir je bil najstarejši?

ALISA: Nemojte više, nemojte me više mučiti, molim vas.

MAGDA: Ne bom, jaz sem tvoja prijateljica, rada te imam, zelo te imam rada, tudi Vitomir te bo imel rad, boš videla. Pospravi zdaj. Počakali ga bova skupaj.

(Alisa spet pometa in pobira črepinje.)

A je še kje kakšen pozirek? Daj mi, no. Nikoli več ne bom vpila nate.

Poglej v omaro ..., ti veš, kam si dala. Daj mi no! Ne, ne, sigurno je še kje kaj.

(Magda začne iskati po omarah, policah, med rožami, povsod.)

Torej ni poklical? Bo že še poklical, baraba. Zapomni si to.

ALISA: Zakaj?

MAGDA: Kaj, zakaj?

ALISA: Zakaj ga še vedno čakate? Zakaj moram jaz vsak dan kuhat te blesave večerje?

Zakaj se nacejate s tem, s tem ..., s tem čajem?!

(Alisa odnese črepinje. Magda vzame nekakšne tablete iz torbice.)

MAGDA: Zdaj bo pa ona meni tu možgane prala! Opica. Črna je kot opica!

(Alisa pomoli glavo noter.)

ALISA: Prosim?

MAGDA: Vode!

(Zase.) Divjaka res ne moreš naučiti kulture, opica!

(Alisa prineše kozarec vode.)

ALISA: Ne bo preveč tablet?

MAGDA: Ne. Naj gre k vragu!

ALISA: A gospod?

MAGDA: Ne! Ja, gospod, pa še ti z njim!

(Magda pozira tabletke.)

Jutri ti bom kupila barvo, da si boš pobarvala lase. Na svetlo.

ALISA: Na svetlo?

MAGDA: Na svetlo, ja! Izgledaš kot divjak.

ALISA: Saj ste vi tudi temni.

MAGDA: Jaz imam svetlo polt. Ti pa izgledaš kot črnuh.

ALISA: Ne bom se pobarvala!

MAGDA: Pa tudi za jest ne boš več dobila! Če nisi zlikala, imaš še čas.

(Magda pobere svoje reči in gre proti vratom. Alisa odnese kozarec, se obrne med kuhinjskimi med vrati.)

ALISA: Zdaj sam se spomnila, da je klical ... nekdo.

MAGDA: Kakšen glas?

ALISA: Lep. Hočem reči ... topel. V redu glas je bil.

MAGDA: Sploh ne verjamem, da je klical.

ALISA: Pa nič.

(Alisa se obrne.)

MAGDA: Kaj je pa rekel?

ALISA: Nič.

MAGDA: Kako nič?

ALISA: Ne vem. Mogoče ni imel kaj povedat. Tudi to se zgodi, pravzaprav se neprestano dogaja, da ljudje govorijo nekaj, o čemer nimajo pojma, ker ...

MAGDA: Nehaj filozofirat!

ALISA: Ali to so vaše besede! Tu noter jih imam zapisane, gre še naprej ...

(Vleče beležko iz žepa.)

MAGDA: Se ni nič začudil, ko te je slišal?

ALISA: Ja, malo se je.

MAGDA: In?

ALISA: In?

MAGDA: To jaz tebe sprašujem.

ALISA: Jaz pa vas!

MAGDA: Uf! Si mu rekla, da me ni doma?

(Alisa odkima.)

Kako nisi? Zakaj nisi?

ALISA: Ker ... ker ni bil on.

MAGDA: Nehaj me zajebavat! S kom si govorila po telefonu?! Je bil ženski glas?

ALISA: Ne vem, mogoče ...

MAGDA: Če ni bil – on, je bila lahko samo – ona. Kaj pa če jo je pustil? Osem mesecev, še dolgo je zdržal. Res ne vem, kaj je našel na njej? Še tak idiot se enkrat naveliča samo rit pa joške gledat. Pri njegovih letih je lahko še nevarno. Te mlade hočejo trikrat na dan vsak dan. Enkrat je že lahko rekel ne, ampak dvakrat ...!

ALISA: Ni bila ona.

MAGDA: Kako pa veš, saj je ne poznaš. Ali pač?

ALISA: Pomota je bila.

MAGDA: Pomota? Spet pomota?

ALISA: Pomotoma je bila pomota.

MAGDA: Vsak dan pomota! Glej, no, glej! In to takrat, ko me ni.

ALISA: Res čudno, te pomote bi bilo treba enkrat prijavit na policijo.

MAGDA: Če pride policija v hišo, bodo našli samo eno pomoto, in to si ti! Ampak ti bi rada, da bi prišla policija v hišo in bi te našli, a?

(Zvonec. Alisa in Magda obstaneta kakor ukopani.)

Slišiš?

ALISA: Slišim.

(Svet zvonec.)

MAGDA: Tukaj je. Ne. Mogoče se je kdo zmotil. (Zvonec še enkrat.) Pred vrati je. Tako zvoni samo on. Ostro, dolgo. (Zavpije.) Saj te slišim! Kar čakaj, jaz sem tudi! Niti stuširala se nisem! (Zdaj še ostreje zazvoni.) Kaj pa če ni on? Ja, kdo bi pa bil? Parfum, v torbici je ...

(Alisa potegne ven najprej stekleničko z alkoholom, potem škatlico s tabletami. To urno porine v žep, ko se ji vse razsuje iz torbe. Magda jo vleče stran.) Stran! Poglej, če je vse pripravljeno. Vžigalice, če so vžigalice ...?

(Magda se dišavi. Si ogleduje mizo.)

Saj je vse premaknjeno! Kaj si pa delala? Tableta? Moja tableta? Od kod je pa ...? To mi boš razložila! Las? Še eden! O, ti nesnaga!

ALISA: Idite, otiči če!

MAGDA: Poglej v kuhinji, če je vse pripravljeno. Se bom že kasneje preoblekla, me bo že počakal ... (Zvonec.) Grem!

(Odhaja, se še enkrat obrne in pogoltne tabletko.)

Poberi stvari, steklenico skrij! Ne hodi iz svoje sobe, dokler te ne pokličem! In potem odgovarjaj samo na vprašanja! Razumeš?!

(Magda gre odpret, Alisa hitro pobira stvari. Iz žepa potegne škatlico s table-

tami in si jo izprazni v žep, prazno stekleničko pa zapre v škatlico in jo pusti ležati na mizici. Poleg postavi prazno steklenico od nekakšnega alkohola. Mimogrede še izdatno poškropi rože z Magdinem parfumom in potem steče v svojo sobo na drugi strani. Kratka tišina. Slišijo se glasovi. V sobo vstopi najprej Zlata, za njo Ljubo in potem očitno uznemirjena Magda. Zlata ima v roki šopek rož, Ljubo nosi steklenico konjaka. Prišleka sta nasmejana in dobre volje. Zlata nekajkrat kihne.)

MAGDA: V kopalnici sem bila ...

ZLATA (*Magdi*): Imaš nov parfum?

MAGDA: Ne, zakaj?

LJUBO: Je Vito doma?

(*Zlata ji da šopek in jo poljubi. Spet kihne.*)

MAGDA: Saj ne bi bilo treba. Kako pa to, da sta ...? Mislim – kako sta?

LJUBO: Odlično!

(*Zlata kar kih.*)

ZLATA: Oprosti, ne vem, kaj me je prijelo. Mogoče preprih. A ostalih pa še ni?

MAGDA: Ostalih?

LJUBO: Sva pač prva. Saj ni nič narobe, a ne, Magda?

MAGDA: Ne, kje pa. Po vazo grem. Vidva pa sedita.

ZLATA: Saj si hotela krizanteme?

MAGDA: Krizanteme? No, ja ... lepe so.

ZLATA: Nekateri jih imajo radi, mene pa preveč spominjajo na, na ... Saj veš?

(*Smeh.*)

LJUBO (*precej dobrodušno*): Si pač malce omejena.

ZLATA (*ostro in precej nenadno*): Da se ne boš kasneje slučajno pritoževal, ko bom jaz izjavila kaj tako prijaznega o tebi!

LJUBO: Razumem. Skrajšaj.

ZLATA: Saj si jih naročila, a ne, Magda?

MAGDA: Naročila?

ZLATA: Nisem tako mislila, oprosti, preveč govorim.

LJUBO (*ženi*): Čestitam! Čestitam, da si vsaj enkrat priznala.

(*Vsi se prisiljeno smejejo. Magdi.*) Po vazo si hotela.

MAGDA: Vidim, da se imata kar dobro.

LJUBO: Vitomirja še ni?

(*Magda odide, ne odgovori. Zlata in Ljubo skoraj šepetata.*)

ZLATA: Nehaj jo spraševat za Vitomirja, sem ti rekla, da se menda ločujeta! Po enih podatkih sta se že.

LJUBO: Menda! Njegov sukniči visi v predsobi.

ZLATA: Kaj pa če ni njegov? Ah, briga me! Tadva se ločujeta, odkar sta skup. Nekajkrat se je odselil in se spet vrnil k njej, uboga Magda.

LJUBO: A zato, ker ne more imet otrok, ali zato, ker ima Vito rad mlade pičke?

ZLATA: Fui, si pokvarjen!

LJUBO: A to še vedno ne spremeni dejstva, da je miza pogrnjena le za dva.

ZLATA: Čudno. (*Dvigne prazno stekleničko in jo povoha.*) Zanimivo.

LJUBO: Ne vem, zakaj si me sploh zvlekla sem.

ZLATA: Vitomirja si hotel videti, če se ne motim! Sicer pa, ne vem, kako dolgo bom zdržala, zdi se mi, da se bom kar zadušila.

LJUBO: Čuden vonj.

ZLATA: Magdin parfum. Ogabno smrди. (*Si ogleduje rože.*) Še vedno zbira to solato. To smrди.

Fuj! (*Zdaj že kašlja.*) Pridi sem, povohaj.

LJUBO: Ne, hvala.

ZLATA: Odpri okno. Ampak se res čudno obnaša.

LJUBO: Če je spila tole flašo, se še dobro drži.

ZLATA: To, ki sva jo prinesla, bom kar skrila.

LJUBO: Jaz sem mislil tablet, ne alkohola.

ZLATA: Pa res, po eni spiš kot top!

(*Ljubo odpira okno. Magda se vrne v trenutku, ko Zlata drži v eni roki steklenico konjaka, v drugi pa škatlico s tabletami.*)

LJUBO (Magdi): Za takle razgled bi lahko pobirala vstopnice.

MAGDA: Za prijatelje je zastonj. Od kod pa vidva?

ZLATA: Ja, od kod?! Ljubo je bil utrujen in je šel popoldne kot po navadi spat ...

LJUBO: Pa še kaj smo jedli za kosilo, ji povej. Lahko si pa izmenjata tudi kakšen nov recept.

ZLATA: Res sem vesela, da si naju povabilia ... po tako dolgem času.

LJUBO: Jaz ji verjamem. Kaj pa ti, Magda?

MAGDA (*kislo, odsotno*): In drugače?

ZLATA (*gleda moža in ponovi kot prej on*): Hvala, kaj pa ti, Magda?

MAGDA: Bo!

(*Ljubo sedi pri mizi. Magdi to ne ugaja.*)

ZLATA: Še vedno zbiraš rože? Ja, krasno.

MAGDA: Bomo odprli konjak?

LJUBO: Jaz bi raje pivo, če ne zameriš.

ZLATA: Jaz pa nič.

MAGDA: Žal nimam drugega alkohola v hiši.

ZLATA: A ja?

MAGDA: Ja.

(*Zlata dvigne malo stekleničko in se igra z njo. Magda hitro spravi škatlico tablet v žep.*)

LJUBO: Bom pa konjak. Pa še zanjo enega ...

ZLATA: Sem rekla, da ne bom!

LJUBO: Ne, ti boš raje tečnarila. Saj ni nič narobe, če človek kaj popije, a ne, Magda?

ZLATA: Samo nehat mora znati!

LJUBO (*Magdi*): Še zmeraj si fejst punca.

ZLATA: Zakaj me pa nisi sama poklicala?

MAGDA: Veliko dela imam v službi.

ZLATA: Ja, saj mi je rekla, ko sem jo vprašala ...

MAGDA: Kdo?

LJUBO (*Zlati*): Popij malo, no.

MAGDA: In kako kaj živila?

ZLATA: Matjaž ima punco, Ljubo neprestano bulji v televizor, jaz pa ... saj veš ...

LJUBO: Ona pa samo gara.

ZLATA: A si spet začel?! (*Magdi*) Kaj pa vidva?

MAGDA: Midva? A ja, midva z Vitomirjem? Nič, normalno ... Saj veš ...

ZLATA: Ja, služba, dom, otroci ... (*Se zave, da Magda nima otrok*.) Oprosti.

LJUBO: Kje imaš televizor?

ZLATA: Na obisku pa res ne boš gledal televizije!

LJUBO: Vitomir vedno tako dolgo dela? Osem bo.

MAGDA: Osem?!

ZLATA: Ta punca, ki ti kuha in pospravlja, ta študentka, pa ni naša.

MAGDA: Noben mi ne kuha in ne pospravlja.

LJUBO: A res nimaš televizije?

ZLATA: No, ta, ki je klicala namesto tebe ...

MAGDA: Jaz te čisto nič ne razumem.

LJUBO: Potem imaš pa podobne težave kot jaz.

ZLATA (*možu*): Se bova že doma zmenila! (*Magdi*) Jo imaš na stanovanju?

LJUBO: Na zdravje!

ZLATA: Kako pa je, če vzameš nekoga na stanovanje?

LJUBO (*Zlati*): Da ne bi imela slučajno kakšnih bolnih idej v glavi!

MAGDA: Nihče ne živi pri meni. Mogoče si sanjala.

LJUBO: Včasih res kaj pomeša.

ZLATA: Vem, kaj govorim, saj nisem nora. Imaš ali nimaš?

MAGDA: Pivo?

ZLATA: Punco, dekle, ki ti pospravlja?

LJUBO: Mislil sem, da si zadovoljna z našo gospo Maričko.

(*Zlato spet napade kihanje*.)

MAGDA: A si prehlajena?

ZLATA: Ne, veš, da ne bi hodila bolna naokrog.

MAGDA: Saj smo vsi bolni.

LJUBO: Vsak na svoj način, ja.

ZLATA: Jaz nisem nič bolna in tudi sanjala nisem, da me je zjutraj, kdaj je bilo, okrog devetih, ja, okrog devetih zjutraj, poklicalo neko dekle ... Ni se predstavila. Zdelo se mi je, da ni Slovenka, po tem sem sklepala, da jo imaš za pospravljalat. No, skratka, ta punca, ona, mlada mora bit, je rekla, da imas

zabavo in da naju povabiš. Da nas bo veliko, vsi tvoji in Vitomirjevi stari prijatelji, da si ti v službi, da si jo prosila, dala si ji telefonske številke, da ker ti nimaš časa, si jo prosila, naj ona pokliče!

Predlagala mi je, naj ti prinesem rože, krizanteme imaš rada, me je spomnila, če sem slučajno pozabila, moram reči, da sem res, čeprav vem, da imaš rada rože in ...

(*Magda se zelo trudi ostati mirna.*)

MAGDA: Nihče mi ne pospravlja, nihče ne stanuje tukaj in nikogar nisem povabila. Krizanteme pa sovražim, to so edine rože, ki jih ne prenesem, in ti to dobro veš!

ZLATA: Potem jih pa vrzi v smeti.

MAGDA: Sem jih že.

(*Zlata ustane.*)

ZLATA: Hvala za vse. Za postrežbo pa še posebej!

MAGDA: A zdaj boš pa ti užaljena?!

ZLATA (*Ljubu*): Jaz grem.

LJUBO: Babe!

ZLATA (*Magdi*): Veš kaj, samo to ti povem ..., pravzaprav obema, da sem bila res zelo vesela, da se bomo videli. Ne glede na to, zakaj se tako dolgo nismo!

MAGDA: Nekdo si te je pač privoščil! To se pač dogaja.

LJUBO (*zeni*): Preveč piješ, potem pa ...

MAGDA: Kako pa kaj vajin, kako mu je že ime ...?

ZLATA: Sem že povedala!

LJUBO (*Zlati*): Raje poglej, kako naša Magda še vedno, po vseh teh letih, ob svečkah, prosim lepo, čaka na svojega ljubega.

ZLATA: A se boš ti kdaj nehal pritoževat nad mano?

LJUBO: Ti pa res ne veš, kaj je hec!

ZLATA (*Magdi*): Greva, da vama ne pokvariva romantične večerje.

MAGDA: Ja, lepo, da smo spet kakšno rekli, a ne?

ZLATA (*Ljubu*): No, pa povej, kako je tisto dekle vedelo, da se poznamo?

LJUBO: To je pa vprašanje za Scherloka Holmesa.

MAGDA: So ljudje, ki ne delajo drugega, kot da se ukvarjajo z drugimi. In takšnih ni malo, to menda veš.

ZLATA (*možu*): Greva. Počutim se, kot da bi se z glavo zaletela v zid.

(*Nekje v stanovanju se sliši loputanje vrat. Vsi za trenutek obstanejo in prisluhnejo. Magda se znajde.*)

MAGDA: Nekje je preprih.

ZLATA: Na pošti imajo prav gotovo zabeležene podatke, kdo kliče oziroma od kod je klic.

LJUBO: Zlata!

ZLATA: Kaj je? Kaj pa če so ti, medtem ko si tu, odnesli že pol hiše? Me boš potem tudi zajebaval! Če bi te bilo kaj v hlačah, bi že poklical policijo! To ne more biti naključje.

Gotovo je nekaj na tem.

MAGDA: Kaj pa če si te je nekdo privoščil? Kak dober prijatelj ...?

LJUBO: Ki se zdaj zabava namesto nas, ki bi se v resnici morali.

ZLATA: Ženski glas je bil, mlad, stara mora biti največ dvajset let.

MAGDA: Prijateljica, torej ...

ZLATA: Nimam tako mlade prijateljice. Matjaževo punco pa poznam ... Ljubo!

LJUBO: Ti, jaz je tudi nimam!

MAGDA (*zadovoljno*): Ja, človek nikoli ne ve, kje ga čaka.

(*Spet vrata.*)

Zaprla bom okno.

ZLATA: To je pa res preveč za en večer! Je to sploh mogoče?!

LJUBO: Nehaj noret! Vse veš o meni. Imaš tako kontrolo, da bi moral bit bolha, da bi se skril pred tabo.

ZLATA: Priložnost se najde.

LJUBO: Po sebi sklepaš?

(*Vzame cigaretto iz škatle, ki je pripravljena na mizi.*)

ZLATA: Če pa zdaj prizgeš, je med nama definitivno konec! Jaz ne bom hodila s tabo okrog zdravnikov!

MAGDA (*Ljubu*): Ti kar kadi.

ZLATA: Z rakom na pljučih?

MAGDA: O, bog!

LJUBO (*Magdi*): Saj ga nimam!

ZLATA: Ga boš pa dobil! (*Magdi*) Veš, kako kašlja ponoči, cele noči ne spim!

LJUBO: Preseli se v dnevno sobo! Nehaj me že matrat!

(*Ljubo kadi. Magda neznansko uživa v njenem prepiru.*)

ZLATA: Ti se preseli. Ampak ne v mojo, v njeno, če jo seveda ima. Ali pa to počneta kar v naravi?

LJUBO: Ne, ampak v tvojem avtomobilu, ljubica!

(*Zlata se hlipajoč vrže Magdi v objem.*)

Ti res nisi normalna! Oprosti, Magda, pozdravi Vitomirja.

(*Ključe položi na mizo.*)

MAGDA: Kako bo pa vozila takale? Odpelji jo domov.

ZLATA: Ne grem domov! Ne grem. Nikamor ne grem!

(*Magda postaja že panica.*)

MAGDA: Daj no! To pa res ni nič takega. Vsak moški, hočem reči, vsak človek ga kdaj poserje, to je treba vzeti v zakup. Ljubo!

LJUBO: Jaz grem v hotel, ona pa domov!

ZLATA: A lahko ostanem pri tebi? Na zofi bom spala, prosim te, Magda.

(*Magda jo grobo odrine.*)

MAGDA: Ljubo, odpelji jo. Dosti vaju imam, doma se zmenita, ne pa v tuji hiši!

ZLATA: Sem razumela. Si bom zapomnila, brez skrbi!

LJUBO: Oprosti, Magda.

ZLATA: A zdaj se ji pa še opravičuješ?! (*Magdi.*) Z rožami si pa lahko obrišeš rit.

(*Alisa se pojavi med vrati. V rokah nosi velik kuhinjski lonec, v katerem je aranžirala krizanteme.*)

MAGDA: Še zmeraj enako prijazna.

LJUBO: A greš?!

MAGDA (*kot da ne bi bilo nič*): Lahko noč in uživajta še naprej.

ALISA: Neko je bacio ovo mirišljavo cvijeće u smeče.

(*Vsi se presenečeni obrnejo. Alisa gre z rožami v loncu proti mizi. Glasno in veselo.*)

Dobro veče, dobro veče svima, kako ste?

MAGDA: Alisa!

(*Alisa stopi mimo Ljuba k Zlati. Njena igra je sedaj na očitni meji med igro in realnostjo. Igra seveda z lahkoto in njej lastno eleganco.*)

ALISA: Alisa ...

ZLATA: A ni bila Alice ...?

ALISA: Ali ona je bila u zemlji čuda, a ja sam u zemlji čudovišta.

(*Vsi se prisiljeno zasmejejo.*)

LJUBO: Jaz sem pa Ljubo, če ...

(*Alisa se niti ne ozre nanj. Čez čas.*)

ZLATA: Midve se pa poznavam ... po telefonu ...?

ALISA: Vsi se mi na en način poznamo.

LJUBO: Dušovito!

MAGDA: Zdaj pa spat, Alisa. Spat. Slišiš? Sem rekla – spat!

ALISA: Ja, saj zato sam prišla, da vas vprašam, če grem lahko ...

MAGDA (*trdo*): Lahko greš!

ALISA: Zakaj ste zdaj neprijazni? Jaz sam samo čakala, da vi mene pokličete, ko bo prišel gospod.

(*Že skoraj teatralno se ozira naokrog.*)

Pa se mi zdi, da ni. Da so to vaši prijatelji. Ali pa sploh niso prijatelji?

ZLATA (*tiše*): A gospod je Vito?

ALISA (*Ljubu*): Ali mogli biste biti i vi. (*Magdi.*) A ne, gospa? Svi su oni isti.

MAGDA: Ne nadleguj ljudi! Spat, sem rekla.

ZLATA (*Ljubu*): Zdaj bi res lahko šla, a ne, možiček?

ALISA: Nadlegovat? Nadgledovat?

MAGDA: V slovarju piše. Pojdi že!

ALISA: K vragu!? (*Smeh.*)

LJUBO (*Magdi*): Si rekla v slovarju?!

ALISA: Ja. Enih stvari se učiš do konca življenja, pa čeprav jih sovražiš. Tudi z enimimi ljudmi živiš do konca življenja, čeprav jih sovražiš. (*Ljubu.*) A je tako?

(*Zlati.*) A ni tako?

ZLATA: Ne.

LJUBO (*z nasmehom*): Bi moral razmislit.

MAGDA: Če ne greš ta hip, te bom odvlekla ... te bom odnesla!

ALISA (*veselo, skoraj poje*): Ja, odnesite me. Odnesite ... Nosite me. Nosite ...

LJUBO: Če ne boste ubogali, vas bom moral kar jaz ... odnesti.

ALISA: Dajte me ... poskusite ...

(*Ko Ljubo vstane, Alisa nenadoma zavpije.*)

Ne! Ne! Pustite me! Gospođa Magda!

ZLATA: Ljubo!

LJUBO: Samo hecal sem se ...

ALISA: Ali svi bi oni mislili, da me ustvari hočete, da me hočete ...

ZLATA (*Magdi*): Punca pa res nima dlake na jeziku.

(*Alisa elegantno izplazi jezik in naredi, kot da bi si vzela dlako z jezika.*)

ALISA: Imam, imam jo, prav na jeziku jo imam, še vedno!

ZLATA: To ni bilo mišljeno dobesedno! (*Smeh.*)

ALISA (*nesramno*): Vas ne zanima, čigava je? Ova je od ... Polno grlo jih imam.

Vas ne zanima?

Škoda, škoda. Sicer pa, koga pa kaj zanima?

MAGDA: Mene, kdaj boš tiho!

(*Po pavzi. Alisa govori in se giblje v vseh barvah in načinih.*)

ALISA: Danas bo pa še ples. Mogoče bo pa policija prišla prej. Prej, da, prej, a ne pravočasno.

(*Magda jo že kar poriva ven iz sobe. Alisa govori kar se da hitro.*)

Škoda, a ne? Škoda, a človek je šel predaleč, razumete? Zato nima smisla, čeprav izgleda, da ga ima, mislim, vse, kar je, tudi ni kar tako, a jaz bi imela raje še tak najmanjši, mali, mali, običan nesmisao ... U stvari mislim, da je puno bolji od svakoga smisla. Jel znate, uvijek se pitamo – a gdje je na kraju krajeva ovdje smisao. A kako bi bilo, da je ostao, da je jednostavno izostao, da se sakrio, da ga jadnog ni bilo nije nikad ... Auuuu, boli, boli me glava ... Na kraju čete sve saznati, sutra će sve biti jasno. Ali treba sačekati taj kraj. A i onda je sve opet pošlo od početka. Ako neko misli, da sam luda, nek ide pa pita moje ... moje ... Oni će poreči, oni će šutjeti, neče se ni okrenuti, ali oni več znaju – sve ...

Ostanite tu, nemojte odlaziti, molim vas, ostanite nočas sa nama ...

LJUBO: Jaz bi, pa mi žena ne dovoli. (*Smeh.*)

(*Alisa se ne brani, ko jo Magda poriva skozi vrata, le tako močno je odločena vse povedati, da ne popusti in kar stoji. Na koncu sama odide. Tišina. Nekaj časa se gledajo, vsi naenkrat hočejo nekaj reči, pa se spet gledajo. Magda natoči pijaco.*)

MAGDA: Je bil njen glas?

ZLATA: Po telefonu? Ja.

(*Spet pavza.*)

Dekle ima hude težave s sabo.

MAGDA: Jaz pa z njo!

LJUBO: Vse to, kar je govorila ...

MAGDA: Je noro!

LJUBO: Je na videz nesmiselno, a za tem se skriva ...

MAGDA: Bolezen!

LJUBO: Ne, rekел bi strah, strah in žalost.

ZLATA: Ja, kot bi nam hotela nekaj sporočit.

MAGDA: Ja, predvsem, da ji je Ljubo všeč.

ZLATA (*Magdi*): Ne podtikaj.

LJUBO (*Zlati*): Hvala.

ZLATA: To, da naju je poklicala, mislim mene, to bi lahko pomenilo, da ...

MAGDA: Da mi stika po stanovanju, ko me ni doma.

ZLATA: Očitno ji je bilo veliko do tega, da prideva. Res škoda, da si jo spodila spat.

LJUBO: Imaš pa precejšnjo moč nad njo, kako ji je že ime?

MAGDA: Alisa. In je pravzaprav Vitomirjeva sorodnica, nečakinja. Hčerka od ...

Vitomirjev oče je veliko potoval, še prej ... po drugi vojni. Inženir je bil, gradili so ceste tam doli in tako je ...

Rodila se mu je hči. In Vitomir je dobil sestro, pravzaprav polsestro, Alisa je njena hči in ...

ZLATA: Ne muči se, Magda.

LJUBO: Pusti jo, naj pove. Mene pa zanima.

MAGDA: Brat je umrl ...

LJUBO: Brat?

MAGDA (*zmedeno*): Sem rekla brat? Ne, sestra, sestra je umrla in ... pravzaprav so umrli vsi in ...

Otrok je ostal sam in ... popolnoma sama je ostala in je prišla k nama. Logično, a ne?

LJUBO: Sliši se precej verjetno. Še na policiji bi ti verjeli.

ZLATA: Nisem vedela, da je imel sestro.

LJUBO: Polesstro.

MAGDA: Polesstro, ja. Tudi on ni vedel, nihče ni vedel, do sedaj. Dokler se ni tam doli vse tako spremenilo in je ubogi otrok prišel sem. Če ne bi bilo te – te krvave vojne, mogoče ne bi nikoli zvedeli.

ZLATA: Kako vaju je pa našla?

LJUBO: Težko! (*Smeh.*)

MAGDA: To se tudi jaz sprašujem.

ZLATA: Kaj pa če si je vse skupaj izmisnila, da bi ... no ja, da bi pač prišla do strehe nad glavo.

To je lep način. Saj veš, kakšni časi so.

LJUBO: Pa je kljub temu sirota.

ZLATA: Ko bi bil zmeraj tak humanist!

MAGDA: Je pa to hud udarec za vse, predvsem zame.

ZLATA: Si lahko predstavljam, saj si pravi heroj!

LJUBO: Dober hec tole, ni kaj, dober hec! Se ti ne zdi, da mu je celo malo podobna?

MAGDA: Komu?

LJUBO: Ja, stricu Vitomirju.

ZLATA: Kaj tako pametnega lahko rečeš samo ti.

MAGDA: Potem ga res dolgo nisi videl ...

LJUBO: Ni pomembno. Pomembno je, da je žena nehala dvomiti vame.

ZLATA: Kako pa veš, da sem nehala?

LJUBO: Mogoče Vitomir sploh ne bo lačen ...

ZLATA: Bova doma. Ti to, kar je govorila na koncu o nekakšnem smislu ...

MAGDA: So seveda čiste blodnje.

ZLATA: Jaz bi jo peljala k psihiatru.

LJUBO: Da mu pokaže vse tiste dlake na jeziku. (*Smeh.*) Ta je bila odlična!
Kdo ve kaj vse je doživel ...

ZLATA (*zavzeto*): Prav gotovo jo je kdo posilil. Kaj so vse delali?! Rezali ušesa, pulili jezike, klali otroke pred očmi staršev, jih žive metali v ogenj, kar tako, saj si brala (*Magdi*), saj si videla po TV ... Posilili so jo, sigurno so jo posilili!

LJUBO: Ja! Verjetno jih je bilo za celo četo, sto, dvesto, par tisoč. In kje je otrok? Kje so otroci, se vprašam! Poglej, dlake mi stojijo pokonci ob sami misli na ta divjanja, na vsa razdejanja, ki so jih puščali vsi tisti pijani soldati na njej. Pomisli na sluz, gnoj, kri, udarce, brce v obraz, na te roke, ki so jo grabile po nagi riti, po joških, v usta, od zadaj, ona noče, prasica!, jo butne ob steno, nož ji zarine v mednožje ...!

ZLATA: Nehaj! Nehaj, a si nor?!

LJUBO: Ja. In srečen, da nisem bil eden od njih.

ZLATA: Ti? Kaj pa govorиш?

LJUBO: Hecam se. Kako sploh moreš mislit kaj takega! Jaz vendar nisem barbar, jaz sem urejen, primerno situiran gospod, ki si še prdnit ne upa na cesti. Mi, meščani delamo to na skrivaj, a ne, Magda?

ZLATA (*Magdi*): A ti razumeš, kaj naklada?

LJUBO: Magda razume, ona vse razume, a ne, Magda?

MAGDA: Ne.

ZLATA: Ampak to, kar si rekел ..., to je res druga kultura, druge navade, druga ..., celo druga vera.

In koliko je stara?

(*Magda skomigne z rameni.*)

ZLATA: Kako?

LJUBO: Nima papirjev.

MAGDA: Tako.

ZLATA: Ja, kaj boš pa z njo?

LJUBO: Vedno se kaj najde! Najpomembnejše je, da je prišla v prave roke. A ne, Magda? Magda bo že znala poskrbeti zanjo, a ne, Magda?

(*Magda molči.*)

In zato bova midva zdaj šla.

ZLATA (*nepreprečljivo*): Ja, Magda bo znala. (*Magdi.*) Pripelji jo k nam. No, to je pa res bilo ... kot v filmu.

LJUBO: Kje pa je truplo?

ZLATA: Nehaj že!

LJUBO: Sem mislil, da se pogovarjamo o filmu.

(*Zlata ga že vleče za rokav. Ljubo Magdi.*)

Rožice boš torej obdržala? (*Zlati.*) Bi rekel, da jih je kar primerno dekorirala.

ZLATA: A si spet začel zajebavat?

LJUBO: Ljubica zlata, danes si pa res ne upam več. Nisem vedel, da je punca tako pametna.

ZLATA: Nisi vedel?! Saj, kako pa naj bi vedel?

(*Zdaj se Ljubo zmede in razburi.*)

LJUBO: Saj pravim, da nisem vedel! Kako pa naj bi vedel?!

ZLATA: Ja, kaj se pa dereš?

LJUBO: Nič se ne derem! Hotel sem reči, da takrat, ko je vstopila s temle loncem, ni kazalo – torej nisem vedel –, da je punca tako pametna. Je zdaj to jasno?! Ali pa me boš spet zasliševala?

MAGDA: Madona, kakšen vihar!

(*Daljša tišina. Potem Ljubo nadaljuje, popolnoma miren, kot da ne bi bilo ničesar.*)

LJUBO: Mogoče je punca celo preveč pametna. Kaj praviš, Magda?

ZLATA: Ja, tako lepo se je naučila govorit. Kdaj je pa prišla? (*Magdi.*) Pozdravi Vitomirja, če bo prišel?

LJUBO: Če bo prišel?!

ZLATA: Sem rekla – če? Zdaj pa še jaz ne vem, kaj govorim! (*Se neumno zareži.*)

Ko bo prišel, ga pozdravi. (*Ljubu.*) Ključe od avta imaš?

LJUBO: Jaz sem jih pa hotel pozabit, da bi se lahko vrnil!

(*Magda mu podaja ključe, ki so ostali na mizi.*)

ZLATA: Da bi kontroliral, če punca že spi?

LJUBO: Natančno tako!

ZLATA: Midva pa res ne moreva od tu, to je kot zakleto! Že eno uro odhajava, pravzaprav odkar sva prišla.

LJUBO: Mogoče sploh ne bi smela oditi.

ZLATA: Prit, prit ne bi smela.

MAGDA: Jaz sem kar vesela.

LJUBO (*smeje*): Ker odhajava ...?

ZLATA: Upam, da ga ne jemlješ preveč resno.

MAGDA: Ne.

LJUBO: Škoda! Škoda! Pripelji jo kdaj k nam ...

MAGDA: Noće ven.

ZLATA: A ja?

LJUBO: Mene pokliči, jo bom jaz peljal na sprehod! (*Ženi.*) Ne boš rekla Magdi za tabletko?

(*Tudi Zlata se smeji, ko končno odidejo skozi vrata. Takoj zatem vstopi Alisa, posluša, z mize vzame steklenico konjaka. Iz žepa potegne polno pest tablet ter jih pozira s pijačo vred, medtem ko se nervozno ozira proti veži. V trenutku, ko ji uspe pogoltniti zadnjo tabletko, se na vratih pojavi Magda. Alisa hoče odložiti steklenico.*)

ALISA: Fini ljudi.

MAGDA: Prasica!

ALISA: Baš je super, kad nam ovako neko dođe i donosi vam cvijeće. Bar si ga ne trebate kupiti sami ...

(*Magda pograbi lonec s krizantemami in se približuje Alisi.*)

MAGDA: Ubila te bom ...

ALISA: U redu, ali najprije razmislite, šta čete sa truplom? Da ne bi onda posle ..., šta ja znam ...

Pa onda vaši planovi sa mnom i vašim mužem? U stvari, ako ovako, kako vi kažete, racionalno pogledate, svejedno bi bilo bolje ne prenaglići se. Ubojstvo u afektu, šteta!

Izgubljena priložnost! Važan je načrt! Plan! Vi, koji radite sve po planu! I zato šteta ovog prekrasnog lonca, koji ste dobili za dar od vaše mame, i ovog predivnog tepiha, koji vas podseća na ... kad se natopi krvlju ... gotovo je ... I zato, bolje nemojte to raditi ...

MAGDA: Zadavila te bom!

(*Magda spusti vazu nazaj na mizo.*)

ALISA: To je već bolje ... Ali ne najbolje! Najbolje bi bilo, da me prije svega još malo mučite ..., da imamo još malo vremena, da se pripremite, da se odlučite kako. Pa niste vi obična morilka!

Sve u životu ste premislili, za sve ste se odlučili, uzeli ste si čas, a ubijali bi u tren oka! Ne.

MAGDA: S tabo je konec!

(*Alisa se Magdi umika, meče vanjo blazine, postavlja stole, lovita se okoli mize. Vpjetja.*)

ALISA: To vem! I u neku ruku sam počašćena, da će doživjeti svoju smrt u ovako lijepoj sredini meščanskog stanovanja, od nežne ženske ruke, a ne tamo kod nas od nekog barbarskog pseta ...

Ali me svejedno interesira, šta čete sa mnom poslije? Ne znate?

(*Magda pograbi nož z mize.*)

MAGDA: Boš ti vidla vraga!

ALISA: Pa da, kad več uzimate nož, onda je najbolje, da nastavite njime, ali pravim, ovim me nečete ubiti, i posle me samo fino, lijepo razkomadate, ko svinju, razumijete, ili kokoš ili ..., znaci polako me razrežete na koščke, pa u vrećke, pa vrećke u hladilnik, da izgleda ko mlada janjetina, napišete gore datum ... I svako veče, po jednu bacite u smeč! Super!

(*Med zadnjim monologom ji je Alisa uspela vzeti nož iz rok. Magda se vrže nanjo.*)

MAGDA: Ne boš me ustavila! Ne boš me pretentala!

(*Alisa je popolnoma mirna, Magda visi na njej, kasneje le ugotovi, da se Alisa več ne brani.*)

ALISA: Pretentala vas bom, jer se uvijek nađe neki pas ili mačak ... kome zamišlja i onda ... Znate šta? Najbolje bi bilo zapaliti, sve, mene spaliti sa ovim lijepim uspomenama ..., ali šta češ, uvijek ostane poneka kost ...

MAGDA: Umolkni!

ALISA: Glas molči, ali kosti govorijo, vijekovima pričaju. Samo naprijed, velika gospodo!

(*Magda dejansko ne ve, kaj bi naredila, in ji primaže klofuto, Alisa se začne smejati. Njen smeh izzveni v temi.*)

DRUGO DEJANJE

(*Minilo je toliko časa, kolikor traja odmor v gledališču. Glasba z začetka prvega dejanja.*

Alisa in Magda sedita ob mizi ali tam, kjer sta v prostoru končali prej, vsekakor pa na tleh, tesno skupaj. Alisa je precej »odsotna« in govorji bolj počasi, vendar naj to ne bo še preveč očitno.)

MAGDA: Tvoje trpljenje se ni izplačalo in tudi moje ne. Prenizko ceno ima trpljenje, da bi ga bilo kdaj konec.

ALISA: Molim?

MAGDA: Ti kar moli, jaz sem že zdavnaj nehala.

(*Čez čas, izbruhne.*)

Zakaj si ji rekla, naj mi prinese krizanteme, če veš, da jih ne maram!?

(*Magda vstane in gre do šopka, ki ji ga je prinesla Zlata, z gnusom ga gleda.) Smrdijo kot smrt. Nekaj sem te vprašala!*)

ALISA: Ker je jesen, ki je ne vidim ... Ker bo zima, ki je ne bom videla ...

MAGDA: Pa tudi pomladi ne, če ne boš začela sodelovat! Vsi plačujemo za svojo nehvaležnost!

Dobrota je sirota ...

ALISA: Dokler ji ne porineš noža v roke.

MAGDA: Kaj? (Ostro.) Kaj si hotela reči s tem?

(*Gre z rožami proti njej.*)

Kaj si mislila s tem? Zelo natančno mi boš razložila. Kaj si mislila s tem? Na kaj si mislila?!

ALISA: Na vas.

MAGDA: Name? Kaj?

ALISA: Ne na vas, na jednu drugu vas.

MAGDA: Ne razumem ... Kakšno vas?

ALISA: Vas ... moj ... dom.

(*Magda se očitno pomiri. Z olajšanjem.*)

MAGDA: Ne moreš več nazaj, pozabi.

ALISA: Pozabi? Oprosti? Odpusti? Vam?

MAGDA: Njim! Meni nimaš kaj!

ALISA: Samo besede ...

Iste besede ...

Isti strah. Krvav ...

MAGDA: Nehaj podtikat. Mi nimamo nič s temi vašimi plemenskimi zdrahami. Jaz nisem nič kriva. Zaradi mene ni noben umrl!

ALISA: Pa še bo!

MAGDA: Kaj? Se ti sploh zavedaš, kaj flancaš? Jaz sem tu, tu, poglej me. Kako naj imam jaz kar koli s tem vašim prekletim sranjem tam dol? Zaradi mene ni še noben crknil, slišiš?

Zaradi tebe pa mogoče je, na drugi strani. Kaj pa veš, kaj je bilo na drugi strani.

ALISA: Samo je jedna prava ...

MAGDA: Prav ti boš odločala, katera je prava?! Najprej boš požrla svoj drek, ljubica, potem boš pa kazala s prstom na tujega! Se res ne zavedaš, da ti in tebi podobni zastonj nosite svoj gnoj sem gor. Imamo že svojega preveč.

(*Alisa hoče nekaj reči, Magda se ne obvladuje več, udriha po ubogi Alisi s šopkom, da rože frčijo okrog.*)

Moja vest je čista, čista, slišiš?! Kaj pa ti veš o mojem trpljenju?! Kako veš, da je tvoje veče? Pred Bogom smo vsi enaki! In jaz sem čista!

(*Alisa je skrila glavo v dlani. Magda čez čas, ko se malo pomiri.*)

Pospravi ta smrad! In da ga ne vidim več! Lenoba lena, ali buljiš vame ali pa blebetaš nesramnosti. To je edino, kar znaš. Ko me pa ni, pa stikaš, stikaš. Vse pretakneš. Zajedaš se mi v jetra in mi mečeš žolč pod noge!

(*Alisa pobere ostanke rož, potem odtava v kuhinjo.*)

MAGDA (zase): Kako si drzne?! Ničvredost nehvaležna! (*Glasneje.*) Če misliš, da si padla skozi zajčjo luknjo k nam, samo zato, da mi boš solila pamet, greš lahko pri tej priči nazaj!

(*Alisa se vrne.*)

Si me razumela?

(*Alisa prikima.*)

Si boš tudi zapomnila?

(Alisa prikima.)

Si zlikala?

(Alisa prikima.)

Bomo videli kako!?

ALISA: Grem lahko spat? (Ponovi čez čas.) Dovolite mi, da grem spat. Prosim.

MAGDA: Ne! Hočem piti.

(Alisa ji poda steklenico.)

Kozarec. Ta ni moj! Tisti! Natoči. Še ti daj.

ALISA: Ne bom.

MAGDA: Boš!

(Nekaj časa se gledata, Magda pije. Alisa vzame kozarec z mize in si natoči.)

Iz umazanega kozarca piješ, osnovnih manir ne poznaš, nobene kulture nimaš, še rok si ne znaš oprat ... ampak mene si pa vseeno upaš obtoževat! Od kod si jemlješ to pravico? Kateri bog ti jo je dal?

Danes je pa res noro. Prej sem mislila, da me bo kap, ko sem ju zagledala! Ampak moraš slišati, kaj sem jima napletla ... In še verjetno se sliši!

(Smeh.)

Da je moj mož, Vitomir, ja, tvoj stric ..., da je njegov oče naredil otroka tvoji starci mami, mami tvoje mame, ki je tako Vitomirjeva polsestra ... (Smeh.) To mi je všeč! Na to se pije! Na zdravje, nečakinja! Do dna!

(Magda pije, Alisa pa ne.)

Natoči! Kaj se pa treseš? Ne maraš moje zgodbe? Škoda. Vsaj enkrat bi se lahko veselili skupaj.

Konjak je pa odličen, a ne? Pravi francoški. Včasih sta bolj skoparila, čeprav sta bila zmeraj polna denarja. Zato pa imata bajto pa dva vikenda, dva, pa tri avtomobile pa ...

ALISA: Sina?

MAGDA: Sem upala, da si že odnehala ...!

(Čez čas in z drugačnim glasom.)

A veš, ljubica, da je tale konjak več vreden, kot je zaslužil tvoj oče na mesec?

(Cinično.) Ubogi očka! Je bil lep? Se ga še kdaj spomniš?

(Gledata se. Dolga tišina.)

ALISA: In če je res klical?

(Magda se zdrzne.)

MAGDA: Kdo?

ALISA (prostodušno): Vitomir.

MAGDA: Je klical, povej?!

ALISA: Da, klical je ...

MAGDA: In kaj je rekел? Povej, je rekел, da pride?

ALISA: Da.

MAGDA: Kdaj, za božjo voljo, kdaj?

ALISA: Jutri.

MAGDA: Saj sem vedela! Jutri, torej?!

ALISA: Jutri in vsak dan. Danes je rekel, da pride jutri. Včeraj, da pride danes. Jutri bo rekel, da pride pojutrišnjem. U stvari je svaki dan tu. Dolazi, kad vas nema.

MAGDA: Pa kaj je zdaj to? Saj nisi pijana. Nehaj pit!~

(*Ji vzame kozarec iz rok.*)

Si hotela reči, da Vitomir prihaja sem, ko mene ni?

ALISA: Da.

MAGDA: To je nemogoče ...

ALISA: Ima ključ.

MAGDA: Vem, da ima ključ, ampak ... ne!

No, pa povej, kako izgleda?

ALISA: On je star.

(*Magda se sprosti. Smeh.*)

MAGDA: Ja, to pa je! Čeprav misli, da ni. Ampak Ljubo je še starejši, pa ti je bil všeč.

ALISA: I on dolazi, ali tek posle njega.

MAGDA: Punca, to pa ne bo šlo!

(*Magda se že zabava.*)

ALISA: Dolaze i rade one stvari. Ali bez krvi.

MAGDA (*skoraj nežno*): Pa ti je res dolgčas, ko sem v službi.

ALISA: Cijelo je vrijeme neko tu, jedva da sredim stvari ...

MAGDA: Slovensko!

ALISA: Zakaj hočejo vsi isto? I kad su stari, hočejo mlade.

MAGDA: Čisto si že zmešana. Daj, da te objamem.

ALISA: Ne!

MAGDA: Pa ne!

(*Magda si še natoči, pije.*)

V redu, Vitomir ima ključ, ampak Ljubo, kako pa on pride noter?

ALISA: Po telefonu.

MAGDA: Kaj? (*Smeh.*) Po telefonu?

ALISA (*resno*): Včasih ga kdo prekine.

MAGDA: Kje si pa to slišala?

ALISA: Kao da ne znate, šta sve ljudi rade po telefonu?

MAGDA: Od kod jemlješ? Ne časopisov ne televizije nimaš ... (*Smeh.*) Ti, a Ljubo te pa kar po telefonu?

ALISA: Da.

MAGDA: Kako to izgleda, rada bi vedela ...

ALISA: Ali ni on više neče po telefonu.

MAGDA: Si predstavljam, da ne!

ALISA: Zdaj hoče ...

MAGDA: Pa kar zares?! O, ti pacek, ti! In zato sta danes prišla?

(Magda je Alisina zgodba spravila v dobro voljo. Alisa pa na koncu samo še prikima. Kot da bi opravila nalogo, ki je od tega trenutka ne zanima več.)

ALISA: Grem lahko zdaj spat?

MAGDA: Ne, kje pa! Popij še malo, mi boš še kaj povedala ...

(Alisa se brani.)

Kako si prisrčna, večkrat bi morala kaj popit. Pij!

(Ji natoči in porine kozarec v roke. Alisa ga na silo zvrne.)

Konjak se piye počasi, po požirkih ... To te moram naučiti. Kozarec, ki mora biti prav za konjak – ta je lep, a ne? –, takole objemaš, ja, da mu je toplo ... Čutiš? Za peto obletnico mi jih je podaril ... Kaj se treseš?

V vsaki stvari je treba znati uživati, drugače je vse brez smisla, vse! Saj ne morem piti te žlahtne pijače iz cenenih kozarcev, če vem, da ni prav ...! Na, zdaj je pa še tega zmanjkalo!

(Steklenica je res prazna. Potegne škatlico tablet iz žepa. Odpre stekleničko, a je tudi ta prazna.)

Ne, ne! Ampak če kaj vem, bi morala biti polna ... Poglej, če je še kakšna v predalu.

(Alisa nekam težko hodi.)

Prepričana sem bila, da jih še imam ... Mogoče pa ne ... Meni se tudi že malce vrti. Kaj sem že hotela ...? A, ja! Ampak takle pretiran občutek za kvaliteto ... To je lahko resen problem, veš. Jaz hočem, zahtevam, da je vse tako, kot mora biti! In če ni? Kaj ti sploh razlagam? Ti tako nimaš občutka za detalje. Ampak prav to, drobne stvari, majhne pozornosti, pomembni detalji, to je ... Se ti vrti?

ALISA: Ja.

MAGDA: Za omaro se primi. Kaj pa če sem v službi stran vrgla polno škatlo?! Trola! Ti je slabo?

ALISA: Ja.

MAGDA: Od tako dobre pijače ti ne sme biti slabo! Mogoče bi pa šla v banjo? Voda pomiri ... A so?

ALISA: Ne.

MAGDA: Niti ene?

ALISA: Ena vam tako ne bi pomagala.

MAGDA: Kdo je pa rekел, da rabim pomoč?! Ti si mi jih vrgla proč! Vem, da si mi jih ti.

Prepričana sem.

(Alisa čez čas, obrnjena proč, komaj slišno.)

ALISA: Rože, rože ...

MAGDA: Spet začenjaš?

ALISA: Posušene, suhe, mrtve ...

(Magda se igra s prazno stekleničko tablet. Čez čas. Zigrano naivnostjo.)

MAGDA: Kaj pa, če je od tvojih še kdo živ?

(Alisa še vedno stoji ob rožah.)

ALISA: Samo prah se nabira na njih. Zakaj jih ne vržete stran?

MAGDA: Ne boš me! Še vedno upaš, da se bo lepega dne kar nekdo pojavil na mojih vratih.

Ta bi pa bila res lepa! In bi rekel, da je tvoj brat. Kako mu je že ime? Emir?
A je Emir? Ja, Emir.

ALISA: Vam jih je res on (*Vitomir*) vse prinesel? Ne verjamem, sami ste jih kupili.

MAGDA: Seveda je Emir. Grozno ime! Ja, če se nisi zlagala, so vsi ostali zgoreli v hiši. Kaj pa če niso? Oh, seveda so! Strašno, to mora biti res strašno! Si kar predstavljam, kako so morali trpeti ... Kako so kričali ... Kako so se cvrli v ognju skupaj. Kako so ta nedolžna mala bitja plezala po tvojem očetu in mami, ki sta jokala, ker jim nista mogla pomagat, ker jim nihče ni mogel pomagat, a ti kdaj pomisliš na to?!

ALISA: Smrdijo! Nekateri cvetovi so že skoraj čisto razpadli, samo dotakneš se jih, pa se spremenijo v prah.

MAGDA: Ne dotikaj se jih! Pomisli, kakšno srečo si imela ...

ALISA: Rjave, sive, črne ... to niso rože, to so smeti.

MAGDA: Ne tega! Ta je poročni! Stokrat sem ti že rekla.

ALISA: Noče se zdrobit, kot da so listi prilimani na ...

MAGDA: Saj veš, da so!

ALISA: Kaj? Nemogoče ...

MAGDA: Ne! Alisa! Pusti ga, prosim, pusti ga. Položi ga nazaj ... Alisa! Bil je tako bogat, da so me boleli prsti, ko sem ga držala v rokah ... Prosim te, pazi ..., poglej, kaj je ostalo od njega ...

ALISA: In kako se reče tem rožam?

MAGDA: Šmarnice, lilije in vrtnice, male bele vrtničke, samo te so še ostale ...

ALISA: Sive, rjave, vse polne pajčevin! Šmarnice ...?

MAGDA: So se res razsule v prah, ni jih več, pa so bile ... Imela sem jih v laseh, svatom sem jih pripela na obleko, povsod so dišale, dehtelete ...

ALISA: Venele ...

MAGDA: Položi šopek nazaj, kjer je bil ... Ne bom več omenjala tvoje družine, obljudim, ne bom, nikoli več, ampak tudi ti moraš nehat zajebavat.

(Dolgo se gledata, potem Alisa položi šopek nazaj na polico.)

Hvala. Hvala ... Vidiš, da znava sodelovat?

(Alisa ne reagira. Gledata se, čisto mirno.)

Vse sem mu dala, želje, sanje, smeh, ki ga je počasi odnašal od doma ... Samo strah je ostajal z menoj, strah in solze, prazne sobe, mrzle rjuhe, mrtve želje ...

In ko tudi joka ni več, se vržeš na delo, delaš od jutra do večera, leta in leta tako ... Misliš zase, je potrebno za druge, misliš za stvari ... Da si kupiš šopek rož, ki te gledajo, da pričakujejo s tabo ... Da vedno znova ... da lahko še upaš ... Da čakajo s tabo, da nisi sam, da se vedno znova sušijo, posušijo v spomin ... s tabo.

Ampak jutri ga bom res vrgla ven. Kako bo presenečen, revež?! Ne verjamemš? Poskusi verjet.

Kaj naj naredim, da boš verjela? Kaj naj storim zate, da mi boš zaupala?
(*Alisa molči.*)

Ne veš? Jaz pa vem. V torbici so ključi. Poišči jih. In jo vzemi.
(*Alisa se opoteče.*)

ALISA: Slabo mi je ...

MAGDA: Seveda, če nič ne ješ. Bom jaz.

(*Brska po torbici.*)

Pripravili si bova večerjo, vse bova pojedli. Naj gre k vragu!

ALISA: Nisem lačna.

MAGDA: Moraš se malo poredit ... Pa kje so ti ključi ...?

ALISA: V omari ...

(*Ključi, ki jih išče, so res v omari.*)

MAGDA: Pa res. Si jo že našla?

ALISA: Ne.

MAGDA: Lažeš!

ALISA: Ne lažem.

MAGDA: Natančno vem, kam sem jo dala, tu spodaj je bila ...

(*Magda meče stvari iz predala.*)

Seveda je bila. Ne, prestavila sem jo. Ja, ja. Vem, že vem, kje je. Spomnila sem se ...

Če pripraviš večerjo in obleke, ti jo prinesem ...

ALISA: Obleke?

MAGDA: Ja, meni zlato, tebi pa twojo, prižgali bova sveče in proslavili premirje!

ALISA: Jaz bi šla samo spat, res mi je slabo ...

MAGDA: Si že pozabila, kako si me prosila zanjo? Dala ti jo bom, zares. Obleko, hitro, hitro!

ALISA: O bog!

(*Se sesede na stol.*)

MAGDA: Tvoj ali moj bog? (*Smeh.*) Pa kaj zdaj vzdihuješ?

(*Alisa še kar sedi.*)

V redu! Bom jaz postregla večerjo! Pojni se preobleč! Vem, kje je, vem, kje je ...

(*In že izgine v predsobi. Alisa še kar sedi. Magda se vrne s fotografijo v roki. Zelo veselo.*)

Tukaj je! Imam jo! Našla sem jo! Dvigni se, no! Dobila jo boš, ko se boš preoblekl! Ha, ha, ha, zdaj te pa imam! Zdaj pa nimaš več izbire, zdaj pa moraš sodelovat, he, he, he!

Večerjica bo vsak hip na mizici, hi, hi, hi! Alisa, slišiš? Zbudi se.

(*Alisa počasi ustane in odtava v sobo. Magda prinaša jedi na mizo. Vmes se glasno pogovarja z Aliso.*)

Ti bom povedala, kako je bilo na poroki ... Me slišiš?

(Alisa se oglaši.)

Bistveno je to, da je moj ljubi bodoči mož le s težavo, med solzami in nekakšnim kihanjem izdavil svoj veliki – Da! Jaz sem seveda mislila, da je tako neobvladljivo srečen, pretresen od čustev ... Me slišiš? Pohiti, no!

(Magda prižiga sveče na mizi.)

Tako, krasno! Ampak v resnici je bil alergičen, pa tega ni hotel priznati, ni me hotel prizadeti, razumeš? Si predstavljaš, kako me je imel rad? Si ti to predstavljaš? Alergija na šmarnice, kdo je pa to že slišal?

Alisa, zdaj te imam pa zadost! Kaj počneš?!

Sicer sem slišala, da so pravzaprav strupene, ampak da je on ..., če bi me bil vsaj vprašal, kakšne rože bom imela v šopku?! Alisa! Neka ženska je menda naredila samomor z njimi ...

Si predstavljaš? Včasih, ko se ozrem po tej sobi, jo celo razumem ...

(Magda gre proti vratom, Alisa vstopi z zažgano Magdino obleko.)

No, hvala Bogu! Zakaj se pa nisi preoblekla?

(Ji vzame obleko iz rok.)

Celo sobo je napolnila z njimi, si predstavljaš, do zadnjega kotička, menda ... Kaj ti pa je? A si res pijana? Da je njeni telo dehtelo kot rožni vrt, česa vsega se ljudje ne spomnijo?!

(Obleko je položila na stol in se že začela slaćit, ko ...)

ALISA: Gospoda Magda ...

MAGDA: Kaj je pa to? O, ne, kako? Kako si mogla? Jooo!

ALISA: Nisam hotela, res nisam ... Oprostite gospa, ne vem, kako ...

MAGDA: Moja obleka! Moja najljubša obleka?! Kako si mogla Alisa? Kako si mogla?

ALISA: Likala sam i onda sam se spomnila na večerjo, tekla sam v kuhinjo in pozabila, da ... Ko sem se vrnila, je že bilo ...

MAGDA: Lažeš, lažeš, zdaj si to naredila, zato te tako dolgo ni bilo, namenoma si to naredila, hotela si se mi maščevat! Moja ..., moja obleka ...!

(Magda hodi po prostoru, stiska obleko k sebi, jo gleda, boža, klipa.)

Še to si mi uničila! Najboljši kos moje garderobe! Kaj naj zdaj ...? Nobena obleka mi ni nikoli lepše pristajala. Oblekla sem jo samo za posebne priložnosti ... Kaj naj naredim? Samo nesrečo si mi prinesla v hišo. Samo nesrečo!

(Se sesede, glavo si pokrije z rokami.)

In ravno zdaj, ko sem se odločila ...! Zakaj si to naredila, Alisa?! Zakaj si to naredila zdaj, zdaj ko ... To ni dobro, ne bi smela, jaz sem se odločila, saj sem ti povedala ...! Ne, o bog!

(Dolga tišina, Alisa se ne premakne, Magda skrije glavo v obleko. Dolgo ostane tako, vsaka v svoji bolečini. Magda dvigne pogled, seže v žep in potegne ven fotografijo, vzame vžigalice, a se za hip še premisli.)

Čeden tale tvoj očka, zelo čeden ... Prav nič mu nisi podobna. Mama? No, ja, a je bila starejša od njega? Bi rekla, da izgleda malo zmatrana! Madona, koliko otrok? In vsi so zgoreli, revčki.

En, dva, tri ... šest. A, to si pa ti? Poglej no, kakšna luštna punčka si bila ...
Kakšna lička!

ALISA: Nemojte to raditi, molim vas.

MAGDA: Ti si ena packa, veš! Zakaj pa ti nisi umrla?

ALISA: Bom.

MAGDA: Čudno, res čudno. In nobenega ni več, samo ti si še ostala.

ALISA: Emir ... on nije bio tu, kad se dogodilo ... Jedan čovjek je ... rekao je, da ... da su ga zaklali. Neki susjed.

MAGDA: Sosed ga je zaklal?

ALISA: Ne, ne vem.

MAGDA: No ja, kar je bilo, je bilo. Res mi je žal, da moram to naredit!

ALISA: Jo lahko samo enkrat pogledam? Molim vas?

MAGDA: Ne. Žal ne. Lahko bi jo imela, prej ... Zakaj si to naredila?

ALISA: Ne vem.

(*Magda prižge vžigalico in zažge ...*)

MAGDA: Za vse, kar si mi uničila! Zdaj sva si bot! Auuuu!

(*In vrže gorečo fotografijo po tleh, ker si je očitno zažgala prste. Steče v kuhi-njo. Alisa medtem pobere vžigalice in gre k rožam, poročni šopek drži v rokah. Magda se vrne z mokro krpo okoli prstov, zavpije in steče proti Alisi, s krpo udari po rožah, šopek se razleti po tleh. Obe padeta na kolena in pobira-ta pepel in ostanke svojih spominov.*)

O, ti lažnivka, ti pokvarjena lažnivka, ti stvor brez pameti, ti gnoj brez tro-hice človeškega dostojanstva ..., poglej, kaj si mi naredila ...! Kurba, ki res ne zaslužiš drugega, kot da vsi pljuvamo nate! Kaj se zdaj cmeriš?! Požri si svojo fotografijo! Kaj ti zdaj pomaga jokat! Prej bi mislila!

ALISA: Nisam mogla tako brzo trčati ... nisam mogla ... vukao me za sobom, vikao na mene, ali jednostavno nisam mogla, noge su se mi zaledile u onim ljetnim cipelama. A moralo se što brže, što brže trčati preko one čistine ... Okrenula sam se i stala ... nisam više, nisam više ...

Htjela sam, da se vratim, da vidim još jednom, bar još jednom ... Ali bio je tamo samo dim ...

Nisam više osjetila ni njegove ruke, ni svoje ... kao da sam padala u mrak, polako kližući kroz tople, kasnije sam shvatila, krvave rovove ... Bilo ih je ... razbacani, razkomadani ... On nije ... njega više nije bilo ...

MAGDA: Sosed ali brat?

ALISA: Moj brat ... Moj ... Emiiir!

(*Magda pobere rože skupaj, ostalo nese v smeti in potem jo slišimo iz kuhinje.*)

MAGDA: Zdaj pa imava vsaka svoje spomine! Poberi se in nehaj se cmerit! Pa kakšni spomini so to, to je treba pozabit, spominjat se je treba lepih stvari, ne pa tega, take spomine je treba zažgat!

(*Alisa se počasi skobaca na noge in se počasi maje proti predsobi. Magda vstopi, Alisa je ravno izginila v vratih.*)

Si končno prišla k pameti?!

(*Magda jo potegne nazaj v sobo.*)

Nikamor ne boš šla.

ALISA: Pustite me ... Jaz moram ...

MAGDA: Mora se samo umret.

ALISA: Bruhala bom ...

MAGDA: Ne, ne boš, ulegla se boš, odpočila si boš, vse boš pozabila, jaz tudi ...

ALISA: Moram ... povedat ...

MAGDA: Nič ni treba več povedat, saj vse vem ... Ljubo in Zlata ... Bilo ti je dolgčas, brskala si po mojih stvareh, našla si njuno številko in ...

ALISA: Ne, ne.

MAGDA: Vem, da ti ni lahko, vem, da ti ni lepo tukaj, ampak ne, nazaj ne moreš več, tam ni nikogar, tam so drugi ljudje. Ko bo prišel Vitomir ...

ALISA: Ne, ne, ne ...

(*Alisa se zelo ustraši, Magda jo komaj pomiri.*)

MAGDA: Ne, ne, ne, ne smeš tako razumet, nikomur te ne dam. Jaz sem tvoja prijateljica, rada te imam, ne veš, kako zelo te imam rada. Potrebujem te tako kot ti mene, ti si moje sonce, moja edina luč ... Vse bom naredila, da boš pozabila te strahote ... Učila te bom, lepo te bom vzgojila, dala ti bom vse, kar imam ... Boš videla, kako nama bo lepo.

ALISA: Ne ...

MAGDA: Ja. Moja osamljenost se je zajedla v twojo samoto, twoja duša je pognala korenine skozi moje srce ... Nikogar nimaš in tudi jaz ne. Vitomir je tako, kot da ga ne bi bilo. Leto za letom, zadnjih dvajset let, katera bi pa to zdržala? Kar čez noč in ni se me več dotaknil. Veš, kaj je dvajset let? Dvajset let hodi drugam!

ALISA: Nisam hotela ... Grem ...

MAGDA: Nikamor te ne pustim! Samo ti mi lahko pomagaš! Pri meni je lepo, pri meni je toplo.

Ne bom ti storila več hudega, nikoli več, moraš mi oprostiti, oprosti mi za vse, nisem hotela, ne vem, zakaj to misliš, tudi če sem kdaj, mogoče sem pa res, ampak samo za trenutek, pomislila, da bi bila ... da bi ti bila Vitomirjeva ... tisto ...! Ampak bog mi je priča, Bog mi je priča, da ne mislim več, ne, poglej pred tabo ga prosim odpuščanja, na kolenih ga prosim!

ALISA: Dvignite se ...

(*Res se ne ve, katera katero drži pokonci.*)

MAGDA: Kajne da ne greš?

(*In jo poljubi.*)

ALISA: Obleka ... moja ... obleka?

MAGDA (*še vsa omamljena od svojih besed*): Kakšna obleka?

ALISA: Moja ...

MAGDA: Pa ja ne misliš na tiste cunje, v katerih sem te pobrala na cesti?

ALISA: Obleko ...

MAGDA: Vrgla sem jo v smeti.

(*Alisa bi zavpila od bolečine, a očitno ne more, iz nje prihajajo vse bolj near-tikulirani glasovi.*)

A zdaj boš pa še jokala za tistimi smrdečimi cunjami?

Sem mislila, da ti delam uslugo. Zakaj se pa prej nisi spomnila nanje? Ampak jaz vem, zakaj!

ALISA: Vaše ...

(*Alisa se začne slačiti, s težavo in počasi. Sede na tleh.*)

MAGDA: Kaj pa delaš? Kaj ti pa je? A si znorela? Obleci se nazaj!

ALISA: Bila sam gola i bosa, ali ovako nikad, oni su me ponižavali mržnjom, a vi ljubavlju i dobrotom. Bog je znao, zašto vam nije dao dijece. I ja znam, sada znam, jer me samo još nebo do neba dijeli ...

Domov bom šla, v tišino bom legla ...

MAGDA: Seveda boš, a še prej mi boš plačala vse skupaj!

ALISA: Vse bom pozabila, vse. V prst se bom s prsti zagrebla. Z njo se bom pokrila in pozabila ...

(*Alisa se je slekla in z zadnjimi besedami obležala na tleh kakor mrtva.*)

MAGDA: Seveda boš pozabila, zelo kmalu, ker se ti je očitno zmešalo. No, samo še to se mi je manjkalo. Zdaj ... (*Smeh.*) Zdaj jo pa imava, Vitomir!

Ti bom dala obleko! Nehaj se pretvarjat! Misliš, da ne vem, da se pretvarjaš, te bom že zbudila, brez skrbi, dobro si se to spomnila, ampak me ne boš, še nihče me ni ... Niti on!

(*Magda jo trese in udarja po licih. Vleče jo in skuša dvigniti.*)

Nobeden me še ni pretental, pa so bili pametnejši od tebe. Niti on, ki bo že jutri navsezgodaj stal pred mojimi vrati. Vsak prst mi bo stokrat polizal, preden se ga bom spet dotaknila. To igro znava že na pamet! A zdaj ne bo več hodil drugam, zdaj mu ne bo več treba lažit za tujimi kiklami, zdaj bo imel kar doma princesko v zlati obleki ...

(*In začne vleči svojo zlato obleko na Aliso.*)

Lepa si, ne veš, kako si lepa, lepa za smrt ... Ne!

Lepša, kot sem bila jaz kdaj koli. Oh, Vitomir zna bit tako prijazen in nežen, boš videla, boš videla, kako te bo imel rad ...

Vedno sem si želeta takega otroka. Prav takšno zlato punčko, kot si ti. In imenovala te bom Alicia, ker si prišla k meni, k nam, v našo Čudežno deželo, da bi me odrešila. Alicia, mislim, da bo to Vitomirju všeč. Zdaj ne bova več sama, zdaj bomo trije, vedno boš z nama. Prava družina bomo.

Lepa si kot Alicia, Alicia iz Čudežne dežele ... Zlata moja Alicia iz Čudežne dežele ...

(*Ko jo obleče, jo odvleče do mize in jo nasloni nazaj na stol. Ves čas govori njej.*)

Najprej bova molili. Bom jaz še namesto tebe, ti samo poslušaj, ne, ali pa raje tiho ponavljaj za mano ...

Gospod Bog, Oče naš, ki si v nebesih, ki si edina luč tega sveta, usmili se me, usmili se moje ranjene duše in mojega razžaljenega srca, ki se v najstrašnejših mukah obrača nate z eno samo prošnjo. Nisi mi dal otroka, ki sem te toliko let zaman prosila zanj. Vzel si ga k sebi, še preden sem ga rodila. Samo ti veš, koliko gorja, koliko solza sem pretočila zaradi njega. In v trenutku, ko je čas zacelil zadnjo rano grenkega spomina, ko sem se že bila presušila od solza, si mi poslal na pot to dekle, to zlato dekle, da bi ublažila mojo samoto. Ohrani mi milost, ki si mi jo v svoji neizmerni dobrohotnosti naklonil, ne daj, ne dovoli ji, da odide od mene. Ne jemlji danes nazaj tistega, kar si mi včeraj dal!

Tako! Kako si lepa!

Zdaj pa le jej, da boš močna! Močna pa moraš bit, drugače ne boš zdržala. Navadila se boš, nič se ne boj, človek se vsega navadi. Kako pa misliš, da sem se jaz? Nekateri moški tako ali tako misljijo, da smo prišle ženske z metlo na svet. Vitomir že, bog mu pomagaj!

Vsaj malo poskusi, no. Zelo dobro si skuhala, odlično. Lahko bi bila odlična gospodynja ...

(*Magda je, zelo počasi nosi k ustom in zelo hitro govori, tako rekoč brez pavze.*) Jutri bo prišel, vem, da bo, čutim, še nikoli se nisem zmotila. In kako bo presenečen revež, ko bo videl, kaj sem mu pripravila. Že vidim njegov skešani obraz, med vrati stoji in gleda v tla, ker se mi od sramu ne upa pogledat v obraz. Sram ga je, šleva, ker je umazan. Najprej ga bom poslala v kopalnico, da se opere od umazanije. Potem mu bom, pravzaprav mu boš ti, pripravila zajtrk in potem se bo začela velika spoved. Vedno ista pesem! Do črke jo že poznam, odspred in odzad. Niti toliko nisem vredna, da bi si izmisnil kaj novega! Zakaj pa?

Če sem mu pa vselej odpustila ... Ampak zdaj?

Kako bo presenečen revež, kaj takega ni pričakoval niti v sanjah. Pridna bodi in lepo jej.

Tako, ja. Če boš pridna, boš dobila nagrado. Vedno, ko boš pridna, boš dobila nagrado ...

(*Smeh.*) In Vitomir bo tudi dobil eno lepo nagrado, če bo priden. Morala ga boš ubogat, vse, kar bo rekел, ker on bo zdaj tvoj oče. Razumeš? A razumeš? A slišiš? Poslušaj me, če ne te bom ...! (*Udari po mizi.*) Ne prenesem razvajenih otrok, si slišala?

Tako, pojedli sva, zdaj greva pa lahko spat! Bom kar jaz pospravila ...

(*In začne zlagat posodo skupaj. Potem jo objema in poljublja, stiska k sebi, joče. Ko jo spusti, Alisino telo mrtvo omahne.*)

Si se najedla? Kaj ti je Alisa? Zakaj ne odgovoriš? Poglej me, poglej me! Dvigni se, no.

Vitomir ti ne bo nič naredil, ne bo, a slišiš, saj veš, da mu ne bi ..., zdaj ko si moja, najina hči ... Poglej me, poglej me, če ti rečem! Alisa? Nehaj me zajebavat!

(Tolče po Alisi.)

Ne me zajebavat, Alisa ... Alisa, Alisa!

(Jo spet poljublja in stiska.)

Alisa, Alisa, moja ...

(Nenadoma se dvigne in steče pogledat med Alisino obleko, ki leži na tleh. Ven pade beležka in prazna steklenička njenih pomirjevalnih tablet. Magda zavpije in jo vrže v steno, da se steklo razleti. Potem odtava po prostoru, iztoči zadnje kapljice tekočine iz steklenice. Prostor napolni tiha glasba. Motiv spominja na deželo, iz katere je pribedala Alisa k nam.

Počasi tema. Glasba buči. In čez nekaj časa spet luč in jutro. Skozi okno sije sonce, nekdo je odgrnil težke, z zlatim robom okrašene zavese. Gospa Magda leži na tleh ob Alisinem »truplu«, ki je po muslimanskem običaju zavito v bel prt. Zvonec! Še enkrat. Magda objame Aliso. V sobo vstopi starejši, dolgo pričakovani moški – Vitomir.)

VITOMIR: Magda, Magdaaa ... Je kdoo ...?

(Njegov pogled se ustavi na prizoru na tleh.)

Magda ... Magda ... Za božjo voljo ... Magda?

(Se skloni in se je hoče dotakniti, ko se oglasi Magda s čudno počenim glasom. Govori počasi.)

MAGDA: To sem ... jaz.

VITOMIR: Hvala Bogu, mislil sem že ...

MAGDA: To pa je Alicia ..., Alisa, Alica.

(In se še močneje stisne k njej.)

Pojdi stran ... Pojdi.

VITOMIR: Kaj ti je? Magda, kaj delaš na tleh?

(Jo hoče dvigniti, Magda ne dovoli.)

MAGDA: Na Zemlji. Magda, kaj še delaš na Zemlji?

VITOMIR: Rekel sem, na tleh. Kaj počneš na tleh?

(Odgrne prt, da se za hip zasveti Alisin obraz. Vitomir je precej pretresen.)

MAGDA: Nisva na tleh. Visoko zgoraj sva. Pojdi, Vitomir. Tu nimaš več kaj iskat. Pojdi.

(Vitomir si prižge cigareto z mize.)

VITOMIR: In kdo je ta nesrečnica?

(Sede.)

MAGDA: Ona je ... moja, ker ni hotela biti ... tvoja. Pojdi proč.

VITOMIR: Kaj pa govorиш? Nič ne razumem in nikamor ne grem. Prišel sem nazaj, ker ... ker nikamor več ne bom hodil. Nikoli več. Odločil sem se, tu bom ostal, ostal bom s tabo.

MAGDA: Tu nimaš več kaj iskat.

VITOMIR: To je moja hiša! Če ti misliš, da sva opravila, se motiš! Ne bom se ločil, ne maram ločitve, živet hočem s tabo, ker ...

(*Magda se dvigne.*)

MAGDA: Ljubi mož, nobene besede več! Niti ene pocukrane, postane, poscane besede več!

VITOMIR: Kako pa govorиш z mano?

MAGDA: Po slovensko! (*Smeh.*)

VITOMIR: Magda, za božjo voljo, a ne razumeš? Prišel sem ti vendar povedat, da ...

MAGDA: Hočeš preostanek svojega posranega, lažnivega in lahkoživega življenja preživet z mano! Hvala lepa, to melodijo poznam že na pamet! Lahko ti jo zaigram odspred in odzad. Pa je ne bom, pa tudi ti ne, ker mi je slabo že ob sami misli nanjo. Ker bom drek bruhala, odspred in odzad, tvoj umazani smrdljivi drek, ti gnoj ušivi! Tiho boš, ker te bom zadavila, če izrečeš samo še eno besedo!

(*Vitomir skoči pokonci.*)

VITOMIR: Tako pa ne boš govorila z mano!

MAGDA (*zavpije*): Pa bom! Pa še kako bom! Govorila bom s tabo tako, kot bom hotela! Sedi!

(*Vitomir se kar zloži nazaj na stol.*)

VITOMIR: Ampak Magda ... Magdica ...

MAGDA: Tišina! Zdaj jaz govorim! Ti si svoje povedal!

VITOMIR: Ampak ...

MAGDA: Tišina, sem rekla!

(*Dolga tišina. Magda hodi sem in tja. Vitomir nervozno puha dim.*)

Nimava si več kaj povedat, vsaka beseda o tem, kar je bilo, je odveč. Ne bom govorila ne o tvoji ne o svoji krivdi, hotela sem reči samoti. Rada bi le, da mi odpustiš.

VITOMIR: Odpustim?

MAGDA: Ja, da mi odpustiš tisto, kar veš, in tisto, česar ne veš.

VITOMIR: Kaj si pa počela, ko me ni bilo? Pa ne da si si koga našla?

MAGDA: Našla sem to dekle.

VITOMIR: Kdo pa je? Kaj dela v moji hiši? Pa še ...

MAGDA: Mrtva?

VITOMIR: Ja! To mi boš morala razložit!

MAGDA: Nič ti ne bom razlagala. Pokliči policijo.

VITOMIR: Policijo?! Si zmešana? Kar sama jo pokliči! Zakaj je pa umrla?

MAGDA: Jaz sem jo ubila.

VITOMIR: Kaj? Ti, ti si jo ...?

MAGDA: Pokliči, prosim.

VITOMIR: Kar sama jih pokliči! Si pa res nora, pokličem naj policijo in rečem, da je moja žena ...?!

MAGDA: Ja.

VITOMIR: Ne!

MAGDA: Zakaj si tako neusmiljen, Vitomir?

VITOMIR: Ti si pa usmiljena!

MAGDA: Ampak jaz sem vendar ...

VITOMIR: Morilka! Od kdaj pa moramo biti usmiljeni z morilci?

(*Zvonec. Magda je mirna, Vitomir se ustraši. Zvonec zvoni.*)

Kot kaže so že prišli pote.

(*Vstane in gre odpret. Magda vzravnano in mirno stoji. Vitomirja dolgo ni nazaj.*)

Srečo imaaš, niso bili oni.

(*Čez čas Magda tiho upraša.*)

MAGDA: Kdo je pa bil?

VITOMIR: Neki razcapanec.

MAGDA: Kdo?

VITOMIR: Kaj pa jaz vem, kdo ... Nekakšen Emir ...

MAGDA: Emir?

VITOMIR: Menda, ja.

(*Magda steče ven, zunaj še slišimo, kako zakliče – Emir. Vitomir ostane presenečen na odru.*

Sede na stol. Odgrne rjuho. Iz nje se, kot v megli začne počasi dvigovati Alisa. Z njo glasba z začetka I. dejanja. Vitomir ostane nem. Alisa pa se počasi približuje nam – publiki. Ko pride čisto blizu, je ...)

KONEC